



Etelä-Suomi

18.5.2011

ESAVI/926/05.07.03/2011

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualue

Helsingin kaupunki, kaupunginhallitus
PL 6000
000099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR Seapunut/Inkommit	
25. 05. 2011	
Dnro/Dnr	<u>KHS 2011-298</u>
Tehtäväluokka	<u>313</u>
Uppgiftsklass	<u>K2</u>

VALVONTAPÄÄTÖS

ASIA

Aluehallintovirastojen ja Sosiaali- ja terveystieteiden valvontaviraston (Valvira) tehtävänä on huolehtia terveydenhuollon toiminnan ohjauksesta ja valvonnasta siten kuin siitä säädetään 1.5.2011 lähtien terveydenhuoltolaissa ja sitä ennen kansanterveyslaissa, johon 1.3.2005 lisättiin säädökset hoitoon pääsystä. Aluehallintoviranomaiset seuraavat yhdessä Valviran kanssa hoitoon pääsyn toteutumista erillisen valvontaohjelman avulla. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kerää valvontaa varten tarvittavat tiedot hoitoon pääsyn toteutumisesta.

THL:n syksyllä 2010 keräämien tietojen mukaan Helsingin terveyskeskuksen suun terveydenhuollossa on ollut jatkuvia ongelmia hoitoon pääsyn toteuttamisessa kuuden kuukauden sisällä.

SELVITYKSET

Helsingin kaupunginhallituksen pöytäkirjanotteen 21.3.2011 mukaan Helsingin terveyskeskuksen suun terveydenhuoltoon yhteyttä ottavalle annetaan ensimmäinen aika yhteydenoton yhteydessä terveyskeskuksen keskitetystä suun terveydenhuollon ajanvarauksesta. Aika annetaan kuuden kuukauden sisälle. Näin syntyvän hoitojonon jonotusaikoja seurataan ajantasaisesti ja potilaskohtaisesti Effica-potilastietojärjestelmän avulla.

Helsingissä kunnallisen suun terveydenhuollon palvelujen kysyntä ylittää jatkuvasti tarjonnan. Tämän vuoksi hoidon jaksottaminen kiireettömään ja kaikkein kiireettömimpään hoitoon on tehty, jotta kaikille hoitoon hakeutuille on pystytty antamaan ensimmäinen vastaanottoaika kuuden kuukauden kuluessa. Selvityksen mukaan tämän toimintamallin avulla taataan se, ettei kukaan jonota yli hoidon saatavuuden aikarajojen ilman, että suun ja hampaiston tilanne on tutkittu kliinisesti.

Helsingin terveyskeskuksen suun terveydenhuolto on hyödyntänyt laajasti alueen yksityishammaslääkäreitä. Suun terveydenhuollon budjetis-

ta lähes 15 prosenttia käytetään erilaisiin ostopalveluihin, palveluhan-
kintoihin ja vuokratyönä ostettavaan päivystykseen. Lisäksi suun ter-
veydenhuollossa panostetaan erityisesti suun terveyden edistämiseen
ja omahoidon tukemiseen palvelujen kysynnän pienentämiseksi tulevai-
suudessa. Lisäksi on kehitetty sähköisiä palveluja, terveyden edistämi-
sen käytäntöjä, pääkaupunkiseudun yhteistyötä sekä työnjakoa ham-
maslääkärin ja suuhygienistin ja toisaalta suuhygienistin ja hammashoi-
tajan välillä.

Selvityksen mukaan sähköisinä palveluina on kehitetty sähköistä asioin-
tia esimerkiksi asentamalla hoitoloihin vuoden 2011 alussa itseilmoittau-
tumislaitteet. Loppuvuodesta 2011 otettaneen käyttöön interaktiivinen
esitietolomake. Lisäksi on suunnitteilla tietyn edellytyksin potilaan it-
sensä tekemän ajanvarauksen mahdollistaminen.

Potilaille on tarjottu aiemmin mahdollisuutta ostopalvelumäärärahan
avulla saada palvelua yksityisiltä hammaslääkäreiltä, mutta vuonna
2011 aikana käytännöstä luovutaan ja käyttöön otetaan palvelusetelit.
Hoitojonoon asetetuille potilaille kerrotaan, että heille järjestetään hoito
kuuden kuukauden kuluessa joko omana toimintana tai ostopalveluna.

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Ratkaisu

Aluehallintovirasto toteaa, että vaikka Helsingin terveystakeskuksen
suun terveydenhuolto on aktiivisesti pyrkinyt täyttämään lakisää-
teisen hoitotakuuveloitteensa, ja vaikka tilanne on parantunut, ei
hoidon saatavuus Helsingin terveystakeskuksen suun terveyden-
huollossa vieläkin toteudu lainsäädännön edellyttämällä tavalla.
Tämän vuoksi Etelä-Suomen aluehallintovirasto antaa huomautuk-
sen Helsingin terveystakeskuksen suun terveydenhuollolle.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Helsingin kaupunginhalli-
tusta antamaan 31.8.2011 mennessä selvityksensä niistä toimenpi-
teistä, miten hoitoon pääsyn tilanne saatetaan lainmukaiseksi Hel-
singin terveystakeskuksen suun terveydenhuollossa.

Perustelut

Hoitoon pääsyä koskeva säännös oli 30.4.2011 saakka kansanterveys-
lain 15 b §:ssä. Pykälä on 1.5.2011 kumottu kansanterveyslain muutok-
sella (1327/2010). Kansanterveyslain 15 b pykälän mukaan terveystakes-
kuksen tuli järjestää toimintansa siten, että potilas saattoi saada arkipäi-
visin virka-aikana välittömästi yhteyden terveystakeskukseen. Terveyden-
huollon ammattihenkilön tuli tehdä hoidontarpeen arviointi viimeistään
kolmantena arkipäivänä siitä, kun potilas otti yhteyden terveystakeskuk-
seen, jollei arvioita voitu tehdä ensimmäisen yhteydenoton aikana. Kii-
reelliseen hoitoon tuli kuitenkin päästä välittömästi. Hoidon tarpeen ar-
vioinnin yhteydessä lääketieteellisesti ja hammaslääketieteellisesti tar-
peelliseksi todettu hoito tuli järjestää potilaan terveydentila ja sairauden
ennakoitavissa oleva kehitys huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa,
kuitenkin kolmessa kuukaudessa siitä kun hoidon tarve oli arvioitu. Tä-
mä kolmen kuukauden enimmäisaika voitiin ylittää suun terveydenhuoi-
llossa tai perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavassa erikoissai-
raanhoidossa enintään kolmella kuukaudella, jos lääketieteellisistä, hoi-

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIKASTO

puh. 020 636 1040
fax 03 570 8002
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Birger Jaarlin katu 15
PL 150, 13101 Hämeenlinna

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9
PL 110, 00521 Helsinki

Kouvolan toimipaikka
Salpausselänkatu 22
PL 301, 45101 Kouvola

dollisista tai muista vastaavista perustelluista syistä hoidon antamista voitiin lykätä potilaan terveydentilan vaarantumatta. Lisäksi terveydenhuollon toimintayksikön tuli julkaista tiedot hoitoon pääsyä koskevista odotusajoista.

Hoitoon pääsystä säädetään 1.5.2011 alkaen terveydenhuoltolaissa. Terveydenhuoltolain 51 §:ssä on samansisällöiset säännökset kuin mitä edellä on esitetty kansanterveyslain hoitoon pääsyä koskevassa pykälässä. Terveydenhuoltolain 54 §:n mukaan jos kunta tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ei voi itse antaa hoitoa 51–53 §:n mukaisissa enimmäisajoissa, on sen järjestettävä hoito hankkimalla se muilta palveluntuottajilta. Terveydenhuoltolain 55 §:n mukaan kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on julkaistava Internetissä tiedot 51–53 §:n mukaisista odotusajoista neljän kuukauden välein.

Valtioneuvoston hoitoon pääsyä koskevassa asetuksen 1 §:ssä välitöntä yhteydensaantia tarkennetaan siten, että yhteyttä ottava henkilö voi valintansa mukaan soittaa puhelimella tai tulla henkilökohtaisesti terveyskeskukseen käymään. Virka-ajalla tarkoitetaan terveyskeskuksen julkisesti ilmoittamaa aukioloaikaa arkipäivisin.

Asetuksen 2 §:n mukaan hoidon tarpeen arvioinnissa selvitetään yhteydenoton syy, sairauden oireet ja niiden vaikeusaste sekä kiireellisyys yhteydenottajan kertomien esitetietojen tai lähetteen perusteella. Hoidon tarpeen arviointi voidaan tehdä myös puhelinpalveluna. Asetuksen 4 §:n mukaan hoidon aloittamisesta päätettäessä tulee ottaa huomioon potilaan terveydentila, toimintakyky ja sairaus sekä niiden ennakoitavissa oleva kehitys. Asetuksen 5 §:n mukaan terveydenhuollon toimintayksikön tulee julkaista odotusajat vähintään puolivuositain Internetissä, tiedotteella tai muulla vastaavalla tavalla. Tietojen julkaisemisessa tulee ottaa huomioon se, että se kattaa mahdollisimman laajasti alueen väestön.

Eduskunnan oikeusasiamiehen 30.4.2010 antaman päätöksen dnro 3964/4/08 mukaan se, että ensimmäinen aika vastaanotolle suun ja hampaiston tilanteen kliinistä tutkimista varten saadaan kuuden kuukauden sisällä, jonka jälkeen potilas asetetaan tarvittaessa uudelleen hoitojonoon, ei riitä täyttämään laissa asetettuja vaatimuksia. Kansanterveyslain ja 1.5.2011 alkaen terveydenhuoltolain mukaisesti hammaslääketieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito tulee järjestää kuuden kuukauden sisällä hoidon tarpeen arvioinnista.

Aluehallintovirasto toteaa saamansa selvityksen perusteella, että Helsingin terveyskeskuksen suun terveydenhuolto on selvityksensä mukaisesti pyrkinyt järjestelmällisesti kohentamaan suun terveydenhuoltoa yltääkseen voimassa olevien hoidon saatavuutta koskevien säännösten mukaiseen toimintaan. Toiminta ei kuitenkaan toistaiseksi ole ollut vielä riittävää, vaikka seurannan perusteella yli kuusi kuukautta jonossa olleiden määrä on viimeisen vuoden aikana laskenut.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Helsingin kaupunginhallitusta antamaan 31.8.2011 mennessä selvityksensä niistä toimenpiteistä, miten hoitoon pääsyn tilanne saatetaan lainmukaiseksi Helsingin terveyskeskuksen suun terveydenhuollossa.

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 020 636 1040
fax 03 570 8002
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Birger Jaarlin katu 15
PL 150, 13101 Hämeenlinna

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9
PL 110, 00521 Helsinki

Kouvolan toimipaikka
Salpausselänkatu 22
PL 301, 45101 Kouvola

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Kansanterveyslaki 15 b § (855/2004)
 Terveystieteiden laaki 51 §, 54 § ja 55 §
 Valtioneuvoston asetus hoitoon pääsyn toteuttamisesta ja alueellisesta yhteistyöstä (1019/2004) 1 §, 2 §, 4 § ja 5 §.

MUUTOKSENHAKU

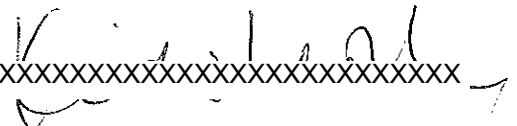
Tähän päätökseen ei hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 momentin mukaan voi hakea valittamalla muutosta.

LISÄTIETOJA

Aluehallintoylilääkäri Jaana Mäkelä, puh 040 488 110



Sosiaali- ja terveydenhuoltoyksikön
 päällikkö

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX


Kirsti Riihelä

Aluehallintoylilääkäri

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jaana Mäkelä

JAKELU

Helsingin kaupunki, kaupunginhallitus

TIEDOKSI

Toimitusjohtaja Matti Toivola
 Ylihammaslääkäri Seija Hiekkanen
 Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 020 636 1040
 fax 03 570 8002
 kirjaamo.etela@avi.fi
 www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
 Birger Jaarlin katu 15
 PL 150, 13101 Hämeenlinna

Helsingin toimipaikka
 Ratapihantie 9
 PL 110, 00521 Helsinki

Kouvolan toimipaikka
 Salpausselänkatu 22
 PL 301, 45101 Kouvola